

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Проект прийнято на засіданні
Комісії з оцінки корупційних
ризиків 27.09.2023 року

**АНТИКОРУПЦІЙНА ПРОГРАМА
на 2024 – 2026 роки**

Кропивницький-2023

Преамбула (цінності)

Цією Антикорупційною програмою (далі – Програма) Херсонського державного аграрно-економічного університету на 2024-2026 роки (далі – ХДАЕУ), усвідомлюючи відповідальність за утвердження цінностей верховенства права та доброчесності, прагнучі забезпечувати свій сталий розвиток, дбаючи про власну ділову репутацію, а також в інтересах держави та народу України проголошує, що керівництво та працівники у своїй діяльності, а також у правовідносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, юридичними та фізичними особами керуються принципом нульової толерантності до корупції у будь-яких її формах та проявах і вживатимуть всіх заходів щодо запобігання, виявлення та протидії корупції, які передбачені законодавством та цією Програмою.

ХДАЕУ заявляє про свою принципову позицію та засуджує корупцію, як незаконний та неетичний спосіб ведення діяльності.

Програма розроблена на середньостроковий період і є логічним продовженням реалізації заходів, передбачених Антикорупційною програмою ХДАЕУ на 2021–2023 роки, яка обговорена та прийнята на Конференції трудового колективу (протокол №1 від 11.01.2021) та затвердженою наказом №3-ОД ХДАЕУ від 12 січня 2021 року. За результатами виконання Антикорупційної програми ХДАЕУ на 2021–2023 роки створено систему запобігання корупції в університеті, прийнято нормативно-правові та організаційно-розпорядчі акти, спрямовані на впровадження механізмів прозорості, доброчесності та усунення (мінімізацію) корупційних ризиків у діяльності ХДАЕУ.

I. Загальні положення

1. Визначення термінів

1. У цій Програмі наведені терміни вживаються у таких значеннях:

благодійна діяльність - добровільна особиста та/або майнова допомога, яка направлена на сприяння законним інтересам одержувачів благодійної допомоги у визначених законом сферах благодійної діяльності, що не передбачає одержання ХДАЕУ прибутку, а також сплати будь-якої винагороди або компенсації ХДАЕУ від імені або за дорученням одержувача благодійної допомоги;

внесок на підтримку політичної партії - грошові кошти чи інше майно, переваги, пільги, послуги, позики (кредити), нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального або негрошового характеру, спонсорство ХДАЕУ заходів чи іншої діяльності на підтримку партії, товари, роботи,

послуги, надані ХДАЕУ безоплатно чи на пільгових умовах (за ціною, нижчою за ринкову вартість ідентичних або подібних робіт, товарів та послуг на відповідному ринку), отримані політичною партією, її місцевою організацією, яка в установленому порядку набула статусу юридичної особи;

ділова гостинність - представницькі заходи (наприклад, ділові сніданки, обіди, вечери, фуршети, дегустації), інші заходи (конференції, культурні та спортивні заходи), відшкодування витрат на дорогу, проживання, інші види витрат, які здійснюються ХДАЕУ або стосовно ХДАЕУ з метою встановлення чи налагодження ділових відносин або з іншою метою, пов'язаною з діяльністю Компанії;

ділові відносини - відносини між ХДАЕУ та діловим партнером, пов'язані з діловою, професійною чи господарською діяльністю ХДАЕУ, що виникли на підставі правочину або здійснення університетом іншої діяльності та передбачають тривалість існування після їх встановлення;

ділові партнери - юридичні та/або фізичні особи, з якими ХДАЕУ підтримує, вступає або має намір вступити в ділові відносини;

заохочуючі платежі - неофіційні та незаконні платежі офіційним особам з метою сприяння/прискорення/спрощення чи, у певних випадках, належного виконання встановлених законодавством процедур, які ХДАЕУ має законне право отримувати, не здійснюючи таких платежів;

корупційний ризик - імовірність вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, іншого порушення Закону України «Про запобігання корупції», що негативно вплине на діяльність ХДАЕУ;

неправомірна вигода - грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які пропонують, обіцяють, надають чи одержують без законних на те підстав;

нульова толерантність до корупції - абсолютна нетерпимість до корупції у будь-яких її проявах;

представник ХДАЕУ – особа, уповноважена в установленому порядку діяти від імені або в інтересах ХДАЕУ у взаємовідносинах з третіми особами;

спонсорська діяльність (спонсорство) - добровільна матеріальна, фінансова, організаційна та інша підтримка ХДАЕУ будь-якого заходу або діяльності з метою популяризації найменування університету, знаків для товарів та послуг ХДАЕУ.

2. Інші терміни в цій Програмі вживаються у значеннях, наведених у Законі України «Про запобігання корупції».

2. Мета та сфера застосування. Відповідальність

1. Метою Програми є:

забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та протидії корупції, відповідності діяльності ХДАЕУ, її структурних та відокремлених підрозділів вимогам антикорупційного законодавства з урахуванням існуючих практик;

подальше впровадження механізмів прозорості, доброчесності, зниження корупційних ризиків у діяльності ХДАЕУ та підвищення рівня довіри суспільства;

встановлення комплексу заходів (правил, стандартів і процедур) щодо запобігання, виявлення та протидії корупції в діяльності ХДАЕУ.

Заходи щодо запобігання, виявлення та усунення або мінімізації корупційних ризиків визнаються пріоритетними у діяльності ХДАЕУ.

2. Сферою застосування Програми є:

програма є обов'язковою для виконання ректором, працівниками та особами, які здійснюють навчання в ХДАЕУ;

програма є обов'язковою для усіх структурних підрозділів ХДАЕУ.

Програма застосовується у всіх сферах господарської діяльності ХДАЕУ, у тому числі у відносинах із органами державної влади та органами місцевого самоврядування, іншими юридичними та фізичними особами.

Положення щодо обов'язковості дотримання та виконання Програми включаються до правил внутрішнього розпорядку ХДАЕУ. положень про структурні підрозділи, всіх трудових договорів, у тому числі контрактів, та посадових інструкцій.

Програма затверджується наказом ректора.

Текст цієї Програми наявний у постійному відкритому доступі на офіційному веб-сайті ХДАЕУ у розділі «Протидія корупції».

3. За порушення положень Програми до працівників ХДАЕУ застосовуються заходи дисциплінарної відповідальності згідно із законодавством, правилами внутрішнього трудового розпорядку університету,

Відділ кадрів ХДАЕУ протягом п'яти робочих днів з дня підписання розпорядчого документа про накладення на особу дисциплінарного стягнення або скасування розпорядчого документа про накладення дисциплінарного стягнення за вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення надсилає до Національного агентства з питань запобігання корупції завірену паперову копію наказу ректора ХДАЕУ про накладення дисциплінарного стягнення.

Одночасно з надсиланням повідомлення до Національного агентства з

питань запобігання корупції надсилається відповідне повідомлення до Управління запобігання корупції МОН.

Ректор ХДАЕУ забезпечує вжиття заходів за вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення.

3. Відповідальне лідерство, ділова репутація та доброчесність

Ректор, керівники структурних підрозділів беруть на себе зобов'язання: особистим прикладом етичної поведінки формувати у працівників нульову толерантність до корупції, що є основою ділової культури, повсякденної ділової практики та ділової репутації ХДАЕУ;

демонструвати лідерство та відповідальність стосовно: дотримання вимог антикорупційного законодавства;

забезпечення належного впровадження, ефективного функціонування, періодичного аналізу, своєчасного перегляду та удосконалення системи запобігання та протидії корупції в ХДАЕУ з метою належного реагування на корупційні ризики в її діяльності;

поширення культури нульової толерантності до корупції у всіх сферах діяльності ХДАЕУ;

заохочення працівників до демонстрації лідерства в запобіганні та протидії корупції у межах їх повноважень;

спрямування працівників на підтримку антикорупційної політики ХДАЕУ та здійснення ними особистого внеску в результативність системи запобігання та протидії корупції;

інформування про політику запобігання та протидії корупції як всередині ХДАЕУ, так і у взаємовідносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, іншими юридичними та фізичними особами;

забезпечення відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» умов для повідомлення інформації про можливі факти корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»;

дотримання прав та гарантій захисту викривачів, передбачених Законом України «Про запобігання корупції»;

своєчасного та належного реагування відповідно до законодавства на факти вчинення (можливого вчинення) корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень працівниками ХДАЕУ.

4. Норми професійної етики

Ректор, керівники структурних підрозділів, уповноважений з антикорупційної діяльності (далі – уповноважений), працівники ХДАЕУ під

час виконання своїх посадових обов'язків:

неухильно додержуються загальновизнаних етичних норм поведінки та вимог Етичного кодексу Херсонського державного аграрно-економічного університету;

толерантно і з повагою ставляться до політичних поглядів, ідеологічних та релігійних переконань інших осіб;

діють, незважаючи на особисті інтереси, особисте ставлення до будь-яких осіб, на свої політичні, ідеологічні, релігійні або інші особисті погляди чи переконання;

компетентно, вчасно, результативно і відповідально виконують посадові (договірні) обов'язки, рішення та доручення органів і посадових осіб, яким вони підпорядковані, підзвітні або підконтрольні, та не допускають зловживань та неефективного використання коштів і майна ХДАЕУ;

не розголошують і не використовують конфіденційної інформації, що стала їм відома у зв'язку з виконанням своїх посадових обов'язків, у тому числі протягом року після звільнення, крім випадків, встановлених законом;

зобов'язані утримуватися від виконання рішень чи доручень керівництва, які є явно злочинними;

утримуються від явно злочинних дій, рішень чи доручень та вживають заходів щодо скасування таких рішень чи доручень.

II. Права, обов'язки, заборони

1. Права та обов'язки ректора, керівників структурних підрозділів, інших працівників

Ректор, керівники структурних підрозділів, працівники мають право: надавати пропозиції щодо удосконалення цієї Програми; звертатися до уповноваженого за консультаціями та роз'ясненнями щодо виконання цієї Програми, інших внутрішніх документів ХДАЕУ стосовно запобігання корупції, антикорупційного законодавства;

отримувати від уповноваженого рекомендації щодо подальших дій у разі, якщо заплановані дії або рішення (правочини) можуть бути джерелом корупційних ризиків.

2. Ректор, керівники структурних підрозділів, працівники зобов'язані: дотримуватися вимог Закону України «Про запобігання корупції», цієї Програми, прийнятих на її виконання внутрішніх документів, а також забезпечувати реалізацію цієї Програми;

виконувати свої посадові обов'язки з урахуванням законних інтересів ХДАЕУ;

невідкладно інформувати уповноваженого про випадки порушення вимог

цієї Програми (або про випадки підбурювання до таких дій), вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» керівництвом ХДАЕУ, керівниками структурних підрозділів та її працівниками;

невідкладно інформувати в установленому порядку про виникнення реального чи потенційного конфлікту інтересів;

вживати заходів для запобігання та врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів; невчиняти дій та не приймати рішень в умовах реального конфлікту інтересів;

утримуватися від поведінки, яка може бути розціненою як готовність вчинити корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення, пов'язане з діяльністю ХДАЕУ;

брати до уваги та враховувати рекомендації уповноваженого.

2. Заборонені корупційні практики

1. Ректору, посадовим особам усіх рівнів, Уповноваженому, працівникам та представникам ХДАЕУ забороняється:

1) приймати пропозицію, обіцянку або одержувати неправомірну вигоду, а так само просити надати таку вигоду для себе чи іншої фізичної або юридичної особи за вчинення чи невчинення будь-яких дій із використанням становища, яке вони займають у ХДАЕУ, або у зв'язку з їх діяльністю на користь університету, в інтересах того, хто пропонує, обіцяє чи надає таку вигоду, або в інтересах третьої особи;

2) зловживати своїми повноваженнями, тобто умисно, з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи іншої фізичної або юридичної особи використовувати свої повноваження всупереч інтересам ХДАЕУ;

3) пропонувати, обіцяти або надавати (безпосередньо або через третю особу) офіційним особам та/або їх близьким особам, іншим фізичним особам неправомірну вигоду за вчинення чи невчинення ними будь-яких дій/бездіяльності з використанням наданої їм влади, службового становища, повноважень для одержання або збереження будь-яких переваг для ХДАЕУ;

4) вчиняти дії та приймати рішення в умовах реального конфлікту інтересів;

5) використовувати будь-яке майно ХДАЕУ чи його кошти в особистих інтересах;

6) організовувати, бути посередником або особисто здійснювати будь-які готівкові або безготівкові платежі чи розрахунки з діловими партнерами ХДАЕУ, іншими фізичними або юридичними особами, якщо такі платежі чи

розрахунки не передбачені законодавством або укладеними ХДАЕУ правочинними;

7) впливати прямо або опосередковано на рішення працівників ХДАЕУ з метою отримання неправомірної вигоди для себя чи інших осіб;

8) вчиняти будь-які дії, які прямо або опосередковано підбурюють інших працівників, посадових осіб усіх рівнів до порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» чи цієї Програми;

9) дарувати та отримувати подарунки з порушенням вимог законодавства та цієї Програми щодо надання та приймання ділової гостинності та подарунків;

10) після звільнення або іншого припинення співробітництва з ХДАЕУ розголошувати або використовувати в інший спосіб у своїх інтересах інформацію, в тому числі конфіденційну, яка стала їм відома у зв'язку з виконанням своїх повноважень, договірних зобов'язань, крім випадків, встановлених законом.

2. ХДАЕУ забороняє виплату офіційним особам заохочуючих платежів, зокрема з метою прискорення будь-яких формальних процедур, пов'язаних із отриманням дозвільних документів, або прийняття відповідних рішень на користь університету, чи отримання інших переваг для ХДАЕУ.

Не є заохочуючим платежем платіж за прискорений розгляд, сплачений на рахунок органу державної влади або органу місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, офіційної особи, державного/місцевого бюджету, розмір та сплату якого передбачено законодавством (наприклад, платіж за прискорену реєстрацію патентів).

Посадова особа, працівник або представник ХДАЕУ, до якого звернена вимога про здійснення заохочуючого платежу, зобов'язаний повідомити особу, яка висуває таку вимогу, про заборону його здійснення, відмовити у здійсненні такого платежу, а також невідкладно поінформувати свого безпосереднього керівника та Уповноваженого про отриману вимогу.

У разі виникнення у посадової особи, працівника або представника ХДАЕУ будь-якого сумніву щодо належності платежу до заохочуючого платежу і заборони його здійснення, така посадова особа, працівник або представник ХДАЕУ повинен звернутися за консультацією до Уповноваженого.

3. Заборони діють без будь-яких територіальних обмежень, на території будь-якої держави, незважаючи на національні традиції, місцеву практику або умови конкуренції, що діють у цій державі.

III. Правовий статус Уповноваженого

1. Загальні положення

1. Правовий статус уповноваженого визначається Законом України «Про запобігання корупції» та Типовим положенням про уповноважений підрозділ (уповноважену особу), яке затверджується Національним агентством з питань запобігання корупції.

Уповноважений призначається ректором університету на окрему посаду згідно із законодавством про працю.

Уповноважений підпорядкований, підзвітний та підконтрольний ректору ХДАЕУ:

Вимоги до особи, яка може бути призначеною Уповноваженим, встановлюються Законом України «Про запобігання корупції».

Не може бути призначена на посаду уповноваженого (покладено обов'язки уповноваженого) особа, яка має непогашену чи не зняту в установленому законом порядку судимість;

Несумісною з діяльністю уповноваженого є робота на посадах, зазначених у пункті 1 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», а також будь-яка інша діяльність, яка створює реальний чи потенційний конфлікт інтересів із діяльністю ХДАЕУ.

У разі відсутності уповноваженого у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю, перебуванням у відпустці та з інших причин, його обов'язки виконує інша особа (за її згодою), визначена ректором.

2. Уповноважений може бути звільнений з посади достроково у випадках, передбачених Законом України «Про запобігання корупції».

Уповноважений може бути звільнений з посади з ініціативи ректора ХДАЕУ або її засновників за умови надання згоди Національним агентством з питань запобігання корупції у встановленому порядку.

3. До виконання своїх функцій Уповноважений може залучати працівників підпорядкованого йому структурного підрозділу, а також, за згодою ректора ХДАЕУ, інших працівників університету шляхом надання їм усних та письмових доручень та здійснення контролю за їх виконанням.

2. Обов'язки та права Уповноваженого

1. Обов'язки Уповноваженого:

1) виконувати свої обов'язки неупереджено;

2) організовувати підготовку, розробляти і подавати на затвердження ректору внутрішні документи ХДАЕУ з питань формування та реалізації цієї Програми;

3) організовувати проведення періодичного оцінювання корупційних ризиків у діяльності ХДАЕУ;

4) забезпечувати взаємодію і координацію між структурними підрозділами ХДАЕУ щодо підготовки, виконання та контролю за виконанням заходів, передбачених цією Програмою;

5) надавати засновникам, ректору, органам управління, посадовим особам усіх рівнів, працівникам ХДАЕУ роз'яснення та індивідуальні консультації, пов'язані з реалізацією цієї Програми та виконанням вимог антикорупційного законодавства;

6) надавати працівникам ХДАЕУ або особам, які проходять навчання в університеті чи виконують певну роботу на підставі цивільно-правових договорів, укладених з ХДАЕУ, методичну допомогу та консультації щодо повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» та захисту викривачів, проводити навчання з цих питань;

7) забезпечувати інформування громадськості про здійснювані ХДАЕУ заходи із запобігання корупції;

8) організовувати проведення заходів із підвищення кваліфікації працівників ХДАЕУ з питань запобігання та протидії корупції;

9) регулярно, не менше ніж один раз на 2 роки, підвищувати свою кваліфікацію, ініціювати перед ректором ХДАЕУ питання щодо проходження свого професійного навчання;

10) вживати заходів із виявлення конфлікту інтересів та сприяти його врегулюванню, інформувати ректора ХДАЕУ про виявлення конфлікту інтересів та заходи, вжиті для його врегулювання;

11) організовувати і проводити перевірки ділових партнерів ХДАЕУ, перевірки у процедурах злиття та поглинання (приєднання);

12) брати участь у процедурах добору персоналу ХДАЕУ, зокрема шляхом ініціювання, організації, проведення перевірок кандидатів на посади;

13) перевіряти на наявність корупційних ризиків та погоджувати платежі і витрати, пов'язані з благодійною та спонсорською діяльністю;

14) перевіряти на наявність корупційних ризиків та погоджувати (візувати) проекти організаційно-розпорядчих документів, правочинів ХДАЕУ;

15) організовувати роботу внутрішніх каналів повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»;

16) отримувати та організовувати розгляд і перевірку повідомлень про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»;

17) брати участь у проведенні внутрішніх розслідувань, які проводяться згідно з цією Програмою;

18) інформувати ректора ХДАЕУ або засновників про факти, що можуть свідчити про вчинення корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень та інших порушень вимог Закону України «Про запобігання корупції» членами органів управління, посадовими особами усіх рівнів, працівниками, представниками ХДАЕУ;

19) у разі виявлення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення чи одержання повідомлення про вчинення такого правопорушення членами органів управління, посадовими особами усіх рівнів, працівниками ХДАЕУ ужити заходів щодо припинення такого правопорушення та негайно, протягом 24 годин, письмово повідомити про його вчинення спеціально уповноваженого суб'єкта у сфері протидії корупції;

20) організовувати роботу та брати участь у службовому розслідуванні, яке проводиться з метою виявлення причин та умов, що призвели до вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення або невиконання вимог Закону України «Про запобігання корупції» в інший спосіб, за поданням спеціально уповноваженого суб'єкта у сфері протидії корупції або приписом Національного агентства з питань запобігання корупції;

21) здійснювати співпрацю з викривачами, забезпечувати дотримання їх прав та гарантій захисту, передбачених Законом України «Про запобігання корупції»;

22) інформувати викривачів про їхні права та обов'язки, передбачені Законом України «Про запобігання корупції», а також про стан та результати розгляду, перевірки та/або розслідування повідомленої ними інформації;

23) інформувати Національне агентство з питань запобігання корупції у разі ненаправлення відділом кадрів засвідченої паперової копії розпорядчого документа про накладення дисциплінарного стягнення та інформаційної картки до розпорядчого документа про накладення (скасування розпорядчого документа про накладення) дисциплінарного стягнення на особу за вчинення корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень для внесення відомостей до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення;

24) проводити перевірку факту подання суб'єктами декларацій та повідомляти Національне агентство з питань запобігання корупції про випадки неподання чи несвоєчасного подання таких декларацій у визначеному законодавством порядку;

25) забезпечувати формування і ведення реєстрів:

працівників ХДАЕУ, притягнутих до відповідальності за порушення вимог цієї Програми, вчинення корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»;

проведених згідно з цією Програмою перевірок ділових партнерів, перевірок кандидатів на посаду, перевірок у процедурах злиття та поглинання;

проведених згідно з цією Програмою внутрішніх розслідувань;

повідомлень про конфлікт інтересів, вчинення корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією, іншого порушення Закону України «Про запобігання корупції», порушення вимог цієї Програми;

ділової гостинності та подарунків;

26) забезпечувати здійснення нагляду, контролю та моніторингу за дотриманням цієї Програми, антикорупційного законодавства;

27) проводити оцінку результатів здійснення заходів, передбачених цією Програмою;

28) забезпечувати підготовку звіту про стан виконання цієї Програми;

29) брати участь у співпраці з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, іншими юридичними особами, неурядовими та/або міжнародними організаціями з питань запобігання корупції;

30) виконувати інші посадові обов'язки, передбачені Законом України «Про запобігання корупції», цією Програмою, внутрішніми документами ХДАЕУ, прийнятими на виконання Закону України «Про запобігання корупції» та цієї Програми, зокрема ті, що спрямовані на розгляд повідомлень викривачів та забезпечення дотримання їхніх прав і гарантій захисту.

2. Права Уповноваженого:

1) отримувати від посадових осіб усіх рівнів, працівників та представників ХДАЕУ усні та письмові пояснення щодо обставин, що можуть свідчити про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» та цієї Програми щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів та інших передбачених вимог, обмежень і заборон, а також з інших питань, які стосуються виконання цієї Програми;

2) викликати та опитувати осіб, дії або бездіяльність яких стосуються повідомлених викривачем фактів, у тому числі посадових осіб усіх рівнів ХДАЕУ;

3) мати з урахуванням обмежень, встановлених законом, доступ до документів та інформації, розпорядником яких є ХДАЕУ, які необхідні для виконання покладених на нього обов'язків, робити чи отримувати їх копії;

4) витребувати від інших структурних підрозділів ХДАЕУ інформацію, документи або їх копії, у тому числі ті, що містять інформацію з обмеженим доступом (крім державної таємниці), які необхідні для виконання покладених на нього обов'язків;

5) здійснювати обробку інформації, у тому числі персональних даних, з дотриманням законодавства про доступ до персональних даних;

6) отримувати доступ до складських, виробничих та інших приміщень ХДАЕУ у разі необхідності проведення антикорупційних заходів;

7) отримувати доступ до наявних у ХДАЕУ електронних засобів зберігання і обробки даних, які необхідні для виконання покладених на нього обов'язків, та у разі необхідності вимагати оформлення відповідних даних на паперовому носії;

8) підписувати та направляти інформаційні запити до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій усіх форм власності, відокремлених підрозділів ХДАЕУ без статуту юридичної особи для отримання від них інформації та матеріалів, безпосередньо пов'язаних з виконанням обов'язків Уповноваженого;

9) підписувати та направляти листи до Національного агентства з питань запобігання корупції або інших спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції із повідомленнями про вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»;

10) звертатися до Національного агентства з питань запобігання корупції щодо порушених прав викривача, його близьких осіб;

11) визначити з-поміж підпорядкованих йому працівників окрему особу, відповідальну за реалізацію повноважень Уповноваженого із захисту викривачів;

12) виконувати інші визначені Законом України «Про запобігання корупції» повноваження, спрямовані на всебічний розгляд повідомлень про вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень та інших порушень вимог Закону України «Про запобігання корупції», у тому числі повідомлень викривачів, захист їхніх прав і свобод;

13) ініціювати проведення перевірок із підстав, передбачених Законом України «Про запобігання корупції» та цією Програмою;

14) ініціювати проведення внутрішніх розслідувань у зв'язку з можливим порушенням Закону України «Про запобігання корупції» та цієї Програми;

15) вносити ректору ХДАЕУ подання про притягнення до дисциплінарної відповідальності осіб, винних у порушенні Закону України «Про запобігання корупції», цієї Програми;

16) брати участь у засіданнях робочих груп та комісій ХДАЕУ з питань, що належать до компетенції Уповноваженого;

17) ініціювати проведення нарад із питань запобігання та виявлення корупції, виконання цієї Програми;

18) залучати до виконання своїх повноважень за згодою ректора ХДАЕУ працівників університету;

20) надавати на розгляд ректору ХДАЕУ пропозиції щодо удосконалення роботи Уповноваженого;

21) звертатися до засновників та ректора ХДАЕУ з питань реалізації своїх повноважень та виконання посадових обов'язків;

22) інші права, передбачені Законом України «Про запобігання корупції», цією Програмою, трудовим договором, посадовою інструкцією Уповноваженого, іншими внутрішніми документами ХДАЕУ.

3. Гарантії незалежності

1. Здійснення Уповноваженим своїх функцій у ХДАЕУ є незалежним. Втручання у діяльність уповноваженого з боку ректора, керівників структурних підрозділів, працівників ХДАЕУ, а також інших осіб не допускається.

2. Під втручанням слід розуміти:

відмову в наданні уповноваженому інформації, документів, доступу до інформації та документів, право на отримання яких має уповноважений;

будь-який вплив на прийняття уповноваженим рішень та вчинення дій, який здійснюється поза межами повноважень органу управління/особи, що вчиняє вплив, передбачених законодавством, а також нормативними документами, які регламентують діяльність ХДАЕУ;

дії/бездіяльність, які спричиняють обмеження або порушення прав уповноваженого;

дії/бездіяльність, які перешкоджають виконанню посадових обов'язків уповноваженим;

покладення на уповноваженого обов'язків, надання доручень із питань, що не належать або виходять за межі його повноважень, визначених Законом України «Про запобігання корупції», цією Програмою, Положенням про уповноваженого та обмежують виконання ним посадових обов'язків.

3. Уповноважений не може бути звільнений чи примушений до звільнення, притягнутий до дисциплінарної відповідальності чи підданий з

боку керівника ХДАЕУ іншим негативним заходам впливу (переведення, атестація, зміна умов праці, відмова у призначенні на іншу посаду, зменшення заробітної плати тощо) або загрозі таких заходів впливу у зв'язку зі здійсненням антикорупційних заходів, виявленням та повідомленням про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції».

Ректор ХДАЕУ з метою дотримання гарантій незалежності Уповноваженого:

забезпечує незалежність Уповноваженого;

створює уповноваженому належні матеріальні та організаційні умови праці (окремий кабінет, сейф для зберігання документів, робоче місце, оснащене офісними меблями, комп'ютерне обладнання та організаційну техніку, доступ до мережі Інтернет, канцелярське приладдя, засоби зв'язку, обліковий запис електронної поштової скриньки), а також достатні ресурси для виконання покладених на нього завдань;

сприяє виконанню уповноваженим завдань, передбачених Законом України «Про запобігання корупції» та цією Програмою;

на вимогу Уповноваженого забезпечує можливість надання інформації та документів, необхідних для виконання покладених на нього обов'язків, сприяє проведенню перевірок та внутрішніх розслідувань, забезпечує залучення працівників/ресурсів для виконання уповноваженим своїх обов'язків;

реагує на письмові та усні звернення, пропозиції та рекомендації Уповноваженого.

4. Застосування до Уповноваженого дисциплінарних стягнень здійснюється за попередньою згодою наглядової ради або органу, до сфери управління якого належить ХДАЕУ.

5. Відсторонення ректором ХДАЕУ Уповноваженого від виконання посадових обов'язків здійснюється за попередньою згодою наглядової ради або МОН.

6. У разі порушення гарантій незалежності Уповноважений повідомляє про це наглядову раду ХДАЕУ та, за необхідності, Національне агентство з питань запобігання корупції.

7. МОН, ректор ХДАЕУ, посадові особи усіх рівнів університету зобов'язані:

1) забезпечувати незалежність Уповноваженого;

2) забезпечувати Уповноваженому належні матеріальні, організаційні умови праці (окремий кабінет, сейф для зберігання документів, робоче місце, оснащене офісними меблями, комп'ютерне обладнання та організаційну техніку, доступ до мережі Інтернет, канцелярське приладдя, засоби зв'язку,

обліковий запис електронної поштової скриньки) та достатні ресурси для виконання покладених на нього завдань;

3) сприяти виконанню Уповноваженим завдань, передбачених Законом України «Про запобігання корупції» та цією Програмою; на вимогу Уповноваженого надавати інформацію та документи, необхідні для виконання покладених на нього обов'язків, сприяти проведенню внутрішніх розслідувань, забезпечувати залучення працівників/ресурсів для виконання Уповноваженим та підпорядкованими йому працівниками своїх обов'язків;

4) реагувати у розумний строк на письмові та усні звернення, пропозиції та рекомендації Уповноваженого, надані ними у межах реалізації цієї Програми.

IV. Управління корупційними ризиками

1. Для ефективного запобігання корупції у своїй діяльності ХДАЕУ створює систему управління ризиками, яка передбачає здійснення регулярного оцінювання корупційних ризиків, впливу яких може зазнавати діяльність ХДАЕУ, вжиття заходів, необхідних та достатніх для їх усунення або мінімізації, їх подальшого моніторингу та контролю, а також оновлення існуючих антикорупційних заходів відповідно до змін внутрішнього та зовнішнього середовища діяльності ХДАЕУ.

2. Проведення оцінювання корупційних ризиків у ХДАЕУ здійснюється відповідно до вимог Методології управління корупційними ризиками, затвердженої наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 28 грудня 2021 року № 830/21, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 17 лютого 2022 року за № 219/37555.

3. Інформація про обраний формат оцінювання корупційних ризиків.

З метою встановлення ймовірності вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень працівниками ХДАЕУ, встановлення причин, умов та наслідків можливого вчинення таких правопорушень, а також аналізу ефективності існуючих заходів контролю, спрямованих на запобігання реалізації корупційних ризиків прийнято провести оцінювання корупційних ризиків у форматі самооцінювання.

4. Відомості про Комісію, заходи з підготовки та організації.

Наказом ХДАЕУ створено комісію з оцінювання корупційних ризиків, затверджено положення про комісію та її персональний склад.

Комісією складено план оцінювання корупційних ризиків, у якому визначено етапи її діяльності з урахуванням функцій ХДАЕУ, внутрішніх та зовнішніх заінтересованих сторін, інших факторів середовища ХДАЕУ.

З метою дослідження середовища ХДАЕУ та визначення вразливих до

корупції функцій та процесів комісією:

аналізується результати оцінювання корупційних ризиків, заходи впливу на них, здійснення оцінки ефективності їх виконання;

проводиться анонімне опитування (анкетування) зовнішніх та внутрішніх заінтересованих сторін, аналізується та узагальнюється отримана інформація;

аналізуються результати аудитів, перевірок, узагальнюється інформація про можливі факти вчинення корупційних і пов'язаних з корупцією правопорушень, функції та процеси, з якими такі факти пов'язані;

аналізуються матеріали дисциплінарних проваджень та службових розслідувань;

аналізуються відомості, які містяться у відкритих інформаційних системах, реєстрах і базах даних та відомості із засобів масової інформації, соціальних мереж, інших відкритих джерел інформації про можливі факти вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень працівниками ХДАЕУ;

вивчаються аналітичні матеріали Національного агентства з питань запобігання корупції щодо аналізу корупційних ризиків.

5. ХДАЕУ здійснює періодичне оцінювання корупційних ризиків у своїй діяльності, метою якого є: ідентифікація внутрішніх та зовнішніх корупційних ризиків; оцінка достатності, відповідності та ефективності існуючих заходів для належного запобігання, усунення або мінімізації ідентифікованих корупційних ризиків; аналіз та оцінка (визначення рівнів) виявлених корупційних ризиків; визначення за пріоритетом високо ризикових бізнес-процесів з урахуванням характеру та ступеня вразливості бізнес-процесів до корупційних ризиків, рівнів оцінених корупційних ризиків; розробка заходів з метою ефективного усунення або мінімізації корупційних ризиків у діяльності ХДАЕУ.

6. Організацію проведення періодичного оцінювання корупційних ризиків у діяльності ХДАЕУ здійснює Уповноважений. Внутрішнє оцінювання корупційних ризиків здійснює комісія, яка формується з представників структурних підрозділів університету. Здійснюються оцінювання корупційних ризиків з періодичністю не рідше одного разу на 2 роки.

7. ХДАЕУ може здійснювати внутрішнє та/або зовнішнє оцінювання корупційних ризиків. Зовнішнє оцінювання корупційних ризиків здійснюють залучені аудиторські, юридичні, консалтингові компанії або незалежні експерти.

8. За результатами оцінювання корупційних ризиків у діяльності ХДАЕУ формується реєстр ризиків він повинен містити:

1) ідентифіковані корупційні ризики, сфери (напрями) діяльності Компанії, у яких вони ідентифіковані, їхні описи, джерела, існуючі заходи контролю, оцінку їхньої достатності, відповідності та ефективності;

2) рівні виявлених корупційних ризиків;

3) пропозиції щодо заходів із усунення або мінімізації виявлених корупційних ризиків (у тому числі, оновлених/нових антикорупційних заходів на рівні ХДАЕУ та/або на рівні бізнес-процесів), термінів (строків) їх виконання, відповідальних підрозділів/виконавців, необхідних ресурсів, індикаторів виконання).

9. Реєстр ризиків після його оформлення за результатами оцінювання корупційних ризиків подається на затвердження ректору ХДАЕУ, він затверджує реєстр ризиків та забезпечує вжиття передбачених ним заходів, у тому числі шляхом оновлення існуючих антикорупційних заходів, та виділяє для цього необхідні ресурси. За запитом засновника університету реєстр ризиків доводиться до його відома.

10. Реєстр ризиків надається для виконання відповідальним підрозділам/виконавцям, а також може бути розміщений на вебсайті ХДАЕУ (у разі його наявності) для ознайомлення усіма зацікавленими особами.

11. Уповноважений здійснює моніторинг виконання заходів із усунення або мінімізації виявлених корупційних ризиків, готує та подає звітність щодо стану виконання заходів у порядку та строки, визначені цією Програмою.

12. На підставі зібраних відомостей Копімією визначено корупційні ризики, реєстр яких є додатком до Програми (Додаток №1). Також Програмою визначені завдання і заходи з реалізації засад антикорупційної політики в ХДАЕУ (Додаток №2).

13. Реєстр ризиків (Додаток №1) повинен містити функції (процеси) ХДАЕУ, у яких ідентифіковано корупційні ризики, ідентифіковані корупційні ризики, їхні джерела, рівень корупційного ризику, заходи впливу на корупційний ризик, строки їх виконання, перелік відповідальних виконавців, а також необхідні для виконання ресурси та індикатори виконання заходів впливу на корупційний ризик.

V. Просвітницькі заходи

1. Періодичне навчання з питань запобігання і виявлення корупції

З метою формування належного рівня антикорупційної культури Уповноважений організовує ознайомлення працівників ХДАЕУ з положеннями Закону України «Про запобігання корупції», Програми, нормативно-правових та організаційно-розпорядчих актів, які регулюють питання запобігання та протидії корупції, організовує проведення навчання

працівників із питань запобігання та протидії корупції.

Теми навчальних заходів із питань запобігання та протидії корупції та цільова аудиторія визначається уповноваженим ХДАЕУ у Додатку №2 до Програми. Формами проведення навчальних заходів є лекції, тренінги, семінари. Навчальні заходи можуть проводитися очно або дистанційно. Навчання завершується тестуванням осіб, які брали у ньому участь, на рівень засвоєння навчальної інформації.

Уповноважений здійснює, в межах повноважень, заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування шляхом проведення консультативно-роз'яснювальної роботи серед працівників ХДАЕУ з питань дотримання ними вимог антикорупційного законодавства, зокрема, заповнення електронних декларацій, відповідальності за порушення вимог фінансового контролю, недопущення фактів виникнення конфлікту інтересів, відповідальності за інші корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, а також порушення інших вимог Закону України «Про запобігання корупції».

Інформація антикорупційного спрямування може поширюватися шляхом: розміщення на офіційному вебсайті ХДАЕУ та інших інформаційних ресурсах; проведення вебінарів; оформлення інформаційних стендів; розсилки електронною поштою; проведення конференцій, форумів, круглих столів, панельних дискусій; розміщення прес-релізів; участі ректора, проекторів, уповноваженого та інших визначених осіб у публічних заходах, організованих представниками засобів масової інформації, громадськістю, іншими зовнішніми заінтересованими сторонами тощо; проведення консультацій.

Ректор ХДАЕУ та Уповноважений проходять підвищення кваліфікації з питань запобігання та виявлення корупції не рідше одного разу на 2 роки.

2. Надання працівникам роз'яснень та консультацій Уповноваженим

У разі виникнення питань щодо виконання Програми працівники ХДАЕУ можуть звернутися до уповноваженого за отриманням консультації та (або) роз'яснення щодо виконання вимог Програми.

Уповноважений надає роз'яснення або консультацію у розумний строк, алене більше 10 днів від дня отримання звернення. Якщо у вказаний строк надати роз'яснення або консультацію неможливо, уповноважений може продовжити строк розгляду звернення, про що обов'язково повідомляється особа, яка звернулася за роз'ясненням або консультацією. Загальний строк розгляду звернення не може перевищувати 30 днів від дня його отримання уповноваженим.

Уповноважений може обирати й інші форми надання роз'яснень та консультацій з питань виконання цієї Програми та антикорупційного законодавства (пам'ятки, керівництва, відеозвернення тощо).

VI. Заходи запобігання та перевірки

1. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів

ХДАЕУ прагне забезпечити, щоб конфлікт інтересів не мав несприятливого впливу на його інтереси шляхом запобігання, виявлення та врегулювання

ХДАЕУ здійснює запобігання та врегулювання конфлікту інтересів на основі принципів: обов'язковості інформування працівниками про ситуації, що мають ознаки конфлікту інтересів; недопущення виникнення конфлікту інтересів; індивідуального підходу при розгляді та оцінюванні кожного окремого випадку, що має ознаки конфлікту інтересів.

Працівники ХДАЕУ зобов'язані не пізніше наступного робочого дня з дня, коли дізналися чи повинні були дізнатися про наявність у них реального чи потенційного конфлікту інтересів, письмово повідомити про це ректора, безпосереднього керівника та уповноваженого, не вчиняти дій та не приймати рішень в умовах реального конфлікту інтересів та вжити заходів щодо врегулювання реального або потенційного конфлікту інтересів. У разі виникнення реального або потенційного конфлікту інтересів у ректора, він письмово повідомляє про це уповноваженого та Міністра освіти і науки України.

У разі виникнення реального або потенційного конфлікту інтересів у Уповноваженого, він письмово повідомляє про це ректора. У разі виникнення реального або потенційного конфлікту інтересів у представника ХДАЕУ він письмово повідомляє про це Уповноваженого.

Безпосередній керівник особи протягом двох робочих днів після отримання повідомлення про наявність у підлеглої йому особи реального чи потенційного конфлікту інтересів приймає з урахуванням рекомендацій Уповноваженого рішення про спосіб врегулювання конфлікту інтересів, про що повідомляє працівника.

Безпосередній керівник, якому стало відомо про конфлікт інтересів у підлеглому йому працівника, зобов'язаний інформувати Уповноваженого та вжити передбачених цією Програмою заходів для запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

Ректор протягом двох робочих днів після отримання повідомлення про наявність у підлеглої йому особи реального чи потенційного конфлікту інтересів, відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» та з

урахуванням рекомендацій уповноваженого приймає рішення про спосіб врегулювання конфлікту інтересів, про що повідомляє працівника.

Врегулювання конфлікту інтересів здійснюється за допомогою одного з нижченаведених заходів (окремо або в поєднанні):

усунення працівника від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті в умовах реального чи потенційного конфлікту інтересів;

застосування зовнішнього контролю за виконанням особою відповідного завдання, вчиненням нею певних дій чи прийняття рішень;

обмеження доступу працівника до певної інформації;

перегляду обсягу посадових (функціональних) обов'язків працівника;

переведення працівника на іншу посаду;

звільнення працівника.

Порядок застосування заходів врегулювання конфлікту інтересів та його особливості для різних категорій осіб встановлюються Уповноваженим з урахуванням таких вимог:

переведення працівника на іншу посаду застосовується лише за його згодою у разі, якщо реальний чи потенційний конфлікт інтересів у діяльності працівника має постійний характер і не може бути врегульований іншим шляхом та за наявності вакантної посади, яка за своїми характеристиками відповідає особистим та професійним якостям працівника;

звільнення працівника із займаної посади у зв'язку з наявністю конфлікту інтересів здійснюється у разі, якщо реальний чи потенційний конфлікт інтересів у його діяльності має постійний характер і не може бути врегульований іншим способом, у тому числі через відсутність згоди працівника на переведення або на позбавлення приватного інтересу;

у разі виникнення потенційного або реального конфлікту інтересів у представника ХДАЕУ припиняє правовідносини із ним. У разі якщо конфлікт інтересів у представника має постійний характер, представник він підлягає занесенню до переліку осіб, послуги яких не підлягають використанню та/або на користь яких не здійснюються платежі.

Рішення про врегулювання конфлікту інтересів у діяльності ректора ХДАЕУ приймається особою або органом (у тому числі колегіальним), до повноважень якої (якого) належить звільнення/ ініціювання звільнення з посади ректора ХДАЕУ, протягом двох робочих днів після отримання повідомлення. Про прийняте рішення невідкладно повідомляються особа, якої воно стосується, та Уповноважений.

Працівники ХДАЕУ можуть самостійно вжити заходів щодо врегулювання конфлікту інтересів шляхом позбавлення відповідного

приватного інтересу з наданням підтвердних документів безпосередньому ректору та Уповноваженому.

Ректор ХДАЕУ може самостійно вжити заходів щодо врегулювання конфлікту інтересів шляхом позбавлення відповідного приватного інтересу з наданням підтвердних документів Уповноваженому, а також особі, до повноважень якої належить звільнення / ініціювання звільнення з посади працівника університету.

У разі виникнення реального або потенційного конфлікту інтересів у особи, яка входить до складу колегіального органу (Вчена рада ХДАЕУ, комісії, робочої групи, тендерного комітету тощо), під час вирішення питання цим органом така особа письмово повідомляє про це відповідний колегіальний орган та Уповноваженого.

Зазначеній цій особі забороняється: брати участь у підготовці документів для прийняття рішення колегіальним органом із відповідного питання; брати участь у розгляді (обговоренні) відповідного питання; голосувати з відповідного питання. У разі якщо неучасть члена колегіального органу ХДАЕУ призведе до втрати правомочності цього органу, участь такої особи у прийнятті рішень має здійснюватися під зовнішнім контролем. Рішення про здійснення зовнішнього контролю приймає відповідний колегіальний орган. Зовнішній контроль здійснюється шляхом участі Уповноваженого в роботі колегіального органу в статусі спостерігача без права голосу.

Типовими ситуаціями прояву конфлікту інтересів можуть бути:

участь у прийнятті або прийняття рішення про укладення трудового договору, просування по роботі, визначення умов оплати праці та застосування заходів матеріального заохочення, накладення стягнень стосовно своєї близької особи;

укладення від імені ХДАЕУ правочинів із близькими особами;

участь особи, на яку поширюються вимоги цієї Програми, у прийнятті або прийняття рішення, яке може вплинути на отримання переваг іншим суб'єктом господарювання, над бізнес-рішеннями якого така особа або її близька особа здійснюють фактичний контроль, у якій така особа, її близька особа є засновниками, працівниками, отримують або отримували винагороду чи подарунки, проходили або проходять навчання;

реєстрація особою, на яку поширюються вимоги цієї Програми, фізичною особою - підприємцем або утворення такою особою юридичної особи, яка надає послуги / виконує роботи, ідентичні тим, що надає/виконує ХДАЕУ;

виконання функцій керівника вищого рівня в іншій юридичній особі, чий інтереси можуть вступати в конфлікт з інтересами ХДАЕУ;

прийняття або участь у прийнятті особою, на яку поширюються вимоги цієї Програми, рішень щодо себе самої, зокрема стосовно оплати праці, надання будь-якої вигоди матеріального чи нематеріального характеру, проведення внутрішнього/службового розслідування.

2. Взаємодія з діловими партнерами

ХДАЕУ прагне здійснювати співпрацю з діловими партнерами, які здійснюють свою діяльність законно та етично і взаємодія з якими не несе корупційних ризиків. ХДАЕУ інформує ділових партнерів до встановлення ділових відносин з ними про принципи та вимоги університету у сфері запобігання та протидії корупції, які передбачені цією Програмою, іншими політиками, розробленими на її виконання, в тому числі про процедуру перевірки ділових партнерів.

Перевірку потенційних або наявних ділових партнерів ХДАЕУ здійснює уповноважений, який має право проводити аналіз таких ділових партнерів і надавати інформацію про них ректору або іншій визначеній ректором особі. До здійснення перевірки можуть також залучатися інші структурні підрозділи ХДАЕУ.

Порядок проведення перевірки ділових партнерів визначаються у внутрішніх документах ХДАЕУ, які розробляє Уповноважений та затверджує ректор.

Перевірка ділових партнерів ХДАЕУ здійснюється з метою: перевірки ділової репутації ділового партнера на предмет толерантності до корупції; виявлення можливих корупційних ризиків у зв'язку з укладенням (виконанням) правочину; мінімізації ймовірності вчинення або перевірки можливих фактів вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, іншого порушення антикорупційного законодавства під час встановлення та/або реалізації правовідносин з діловим партнером.

У разі наявності обґрунтованих сумнівів у діловій репутації ділового партнера, що може призвести до корупційних ризиків, ХДАЕУ залишає за собою право відмовити діловому партнеру у встановленні/продовженні ділових відносин із урахуванням вимог законодавства, зокрема Закону України «Про публічні закупівлі». Матеріали перевірки ділових партнерів зберігаються не менше ніж 5 років.

До договорів (контрактів), які ХДАЕУ укладає з діловими партнерами, можуть включатися антикорупційні застереження. Метою антикорупційного застереження є надання ХДАЕУ гарантій дотримання антикорупційного законодавства, яке на неї поширюється, та отримання аналогічних гарантій від ділового партнера.

Редакції антикорупційних застережень розробляються уповноваженим з урахуванням сфер діяльності.

3. Політика та процедури ділової гостинності. Подарунки

Ректор, керівники структурних підрозділів, працівники ХДАЕУ зобов'язані утримуватися від пропозиції ділової гостинності, подарунків, якщо така ділова гостинність, подарунки можуть бути розцінені як спонукання або готовність до вчинення корупційного правопорушення, пов'язаного з діяльністю ХДАЕУ.

Дарування та отримання подарунків, у межах установлення чи підтримання ділових відносин або для досягнення іншої мети діяльності ХДАЕУ допускається, якщо воно відповідає сукупності таких критеріїв:

не має на меті впливу на об'єктивність будь-якого рішення щодо укладення правочинів, надання чи отримання послуг, інформації, будь-яких інших переваг для ХДАЕУ;

не є прихованою неправомірною вигодою;

відповідає загально визнаним уявленням про гостинність;

вартість не перевищує меж, установлених законодавством (вартість таких подарунків не перевищує один прожитковий мінімум для працездатних осіб, встановлений на день прийняття подарунка, одноразово, а сукупна вартість таких подарунків, отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року, не перевищує двох прожиткових мінімумів, встановлених для працездатної особи на 1 січня того року, в якому прийнято подарунки);

розголошення про подарунок, ділову гостинність не створить ризику для ділової репутації ХДАЕУ або того, хто одержав подарунок, ділову гостинність;

не допускається дарування та отримання подарунків у вигляді грошових коштів (готівкових або безготівкових), еквіваленту грошових коштів (подарункові картки або подарункові ваучери).

У разі наявності сумнівів щодо прийнятності подарунка, ділової гостинності працівники повинні звернутися до уповноваженого для отримання консультації та/або роз'яснення

Про факти надання (здійснення) або отримання подарунка / ділової гостинності в рамках загально визнаних уявлень про гостинність ректор, члени органів управління, посадові особи усіх рівнів, працівники, представники ХДАЕУ протягом одного робочого дня повідомляють Уповноваженого в порядку, встановленому ХДАЕУ.

4. Перевірка кандидатів на посади

1. ХДАЕУ з метою реалізації цієї Програми в рамках процедур добору персоналу здійснює перевірки кандидатів на посади, що вразливі до корупційних ризиків.

2. Перевірка кандидатів на посади проводиться з метою: встановити, чи не викликає укладення трудового договору з кандидатом корупційні ризики для ХДАЕУ; встановити, чи не призведе укладення трудового договору з кандидатом до порушення антикорупційного законодавства; переконатися у тому, що кандидат зобов'язується дотримуватися вимог цієї Програми.

3. Рішення про укладення трудового договору приймається з урахуванням вимог антикорупційного законодавства.

4. Перевірки кандидатів на посади, що вразливі до корупційних ризиків, здійснює Уповноважений. За результатами перевірки Уповноважений готує для ректора ХДАЕУ обґрунтований висновок про наявність чи відсутність корупційних ризиків.

5. Порядок здійснення перевірки кандидатів на посади та перелік посад, що вразливі до корупційних ризиків, визначає ХДАЕУ. Матеріали перевірки кандидатів на посади, що вразливі до корупційних ризиків, зберігаються в особових справах протягом всього строку їх зберігання.

VII. Повідомлення, їх перевірка та відповідальність

1. Розгляд повідомлень про можливі факти порушень Закону України «Про запобігання корупції».

Ректор, уповноважений, в межах повноважень, забезпечують викривачам умови для здійснення повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», розгляд таких повідомлень у порядку, визначеному цим Законом, іншими актами законодавства, а також дотримання прав і гарантій захисту викривачів.

ХДАЕУ забезпечує викривачам умови для здійснення повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» шляхом:

обов'язкового створення та забезпечення функціонування каналів, через які особа може здійснити Повідомлення, гарантовано зберігаючи свою анонімність, за необхідності - через Єдиний портал повідомлень викривачів;

визначення відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» внутрішніх процедур і механізмів прийняття та розгляду Повідомлень, перевірки та належного реагування на них;

надання методичної допомоги та консультацій щодо здійснення Повідомлення потенційним викривачам;

впровадження механізмів заохочення та формування культури Повідомлення;

дотримання прав та гарантій захисту викривачів.

Викривачі самостійно визначають, які канали повідомлень використовувати для здійснення Повідомлення. Викривачам гарантується конфіденційність в порядку та на умовах, визначених Законом України «Про запобігання корупції». Особа може здійснити Повідомлення без зазначення авторства (анонімно).

Інформація про канали повідомлень доводиться до відома усіх працівників, в тому числі під час прийняття на роботу, розміщується на інформаційних стендах ХДАЕУ та на вебсайті.

ХДАЕУ заохочує ділових партнерів повідомляти через Канали повідомлень про будь-які відомі їм факти вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» керівником, членами органів управління, посадовими особами усіх рівнів, працівниками та представниками ХДАЕУ.

Повідомлення повинно містити фактичні дані, що підтверджують можливе вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, іншого порушення Закону України «Про запобігання корупції», які можуть бути перевірені. Анонімне Повідомлення підлягає розгляду, якщо наведена у ньому інформація стосується конкретної особи, містить фактичні дані, які можуть бути перевірені.

Засоби заохочення Повідомлення реалізуються ХДАЕУ через: затвердження внутрішніх документів, які визначають форми заохочення, організаційні засади функціонування механізму заохочення; надання методичної допомоги та консультацій щодо здійснення Повідомлення; моральне та матеріальне заохочення викривачів.

Засоби формування культури Повідомлення реалізуються ХДАЕУ через: затвердження внутрішніх документів щодо етичної поведінки в університеті, зокрема формування поваги до викривачів як відповідальних громадян; проведення внутрішніх навчань із питань формування культури Повідомлення; систематичне здійснення просвітницьких та комунікаційних заходів.

2. Права та гарантії захисту викривача

Викривач має права та гарантії захисту, передбачені Законом України «Про запобігання корупції», зокрема: подавати докази на підтвердження свого повідомлення; отримувати підтвердження прийняття і реєстрації повідомлення; право на конфіденційність; отримувати інформацію про стан та

результати розгляду, перевірки та/або розслідування інформації за фактом повідомленої ним інформації; на звільнення від юридичної відповідальності за здійснення повідомлення, поширення зазначеної у повідомленні інформації, незважаючи на можливе порушення таким повідомленням своїх трудових, цивільних чи інших обов'язків або зобов'язань; на звільнення від цивільно-правової відповідальності за майнову та/або моральну шкоду, завдану внаслідок здійснення повідомлення, крім випадку здійснення завідомо неправдивого повідомлення.

Права викривача виникають із моменту здійснення повідомлення, яке містить фактичні дані, що підтверджують можливе вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, іншого порушення Закону України «Про запобігання корупції», які можуть бути перевірені.

Викривачу забезпечуються гарантії захисту його прав у порядку та на умовах, встановлених у Законі України «Про запобігання корупції». Заборонено розкривати інформацію про особу викривача, його близьких осіб або інші дані, які можуть ідентифікувати особу викривача, його близьких осіб, третім особам, які не залучаються до розгляду, перевірки та/або розслідування повідомлених ним фактів, а також особам, дій або бездіяльності яких стосуються повідомлені ним факти, крім випадків, установлених законом.

Доступ до інформації про викривачів має лише ректор, уповноважений та визначені ректором працівники, які задіяні в процесі прийняття та розгляду повідомлень в ХДАЕУ. У разі витоку конфіденційної інформації про викривача уповноважений, ректор за заявою такої особи або за власною ініціативою повинні невідкладно вжити всіх заходів для уникнення настання негативних наслідків для викривача, пов'язаних із таким розголошенням.

Забороняється залякування, приниження чи переслідування викривачів, застосування до них інших негативних заходів впливу (відмови у прийнятті на роботу; звільнення чи примушення до звільнення; притягнення до дисциплінарної відповідальності; інших заходів, в тому числі формально правомірних рішень і дій, які носять вибіркового характеру, зокрема, не застосовуються до інших працівників у подібних ситуаціях та/або не застосовувалися до працівника у подібних ситуаціях раніше) або погрожування у застосуванні таких заходів впливу.

Викривач не може бути звільнений чи примушений до звільнення, притягнутий до дисциплінарної відповідальності, підданий іншим негативним заходам впливу або загрозі таких заходів впливу у зв'язку з повідомленням.

Права та гарантії захисту викривачів поширюються на близьких осіб викривача.

3. Повідомлення про можливі факти порушень цієї Програми

1. Працівники та особи, які навчаються у ХДАЕУ або виконують певну роботу, представники, а також ділові партнери університету можуть повідомити про виявлені ознаки порушень цієї Програми, факти підбурення працівників, керівника, посадових осіб усіх рівнів, членів органів управління ХДАЕУ до вчинення корупційних або пов'язаних із корупцією порушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» безпосередньо ректору, Уповноваженому, або шляхом направлення електронного повідомлення на адресу електронної пошти ХДАЕУ. Можуть бути передбачені й інші способи передачі та отримання інформації.

2. Порядок розгляду таких повідомлень, взаємодії із заявником, гарантії забезпечення конфіденційності інформації про заявника та захисту його прав визначаються внутрішнім документом ХДАЕУ.

3. Моніторинг виконання Програми здійснюється Уповноваженим. Працівники ХДАЕУ, а також контрагенти ХДАЕУ можуть повідомити уповноваженому про виявлені ознаки порушень цієї Програми. За порушення положень цієї Програми до працівників застосовуються заходи дисциплінарної відповідальності згідно із законодавством.

4. Оцінка виконання Програми, індикатори за якими вона здійснюється, передбачених Програмою заходів визначається за такими критеріями:

«Виконано» або «Постійно виконується» – у разі, якщо запланований захід звітному періоді виконано або постійно виконується протягом звітного періоду;

«У стадії виконання» – у разі, якщо у звітному періоді виконання заходу розпочато;

«Не виконано» – у разі, якщо виконання заходу у звітному періоді не розпочиналося.

Якщо виконання заходу обумовлено певною подією, строк виконання заходу розпочинається з моменту настання цієї події.

4. Проведення внутрішніх розслідування

У разі надходження повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» або виявлення ознак вчинення працівником ХДАЕУ корупційного чи пов'язаного з корупцією правопорушення, іншого порушення антикорупційного законодавства або цієї Програми, уповноважений чи інша визначена ректором особа здійснює відповідну перевірку/розслідування в порядку, передбаченому Законом України «Про запобігання корупції», іншими актами законодавства.

За результатами попередньої перевірки приймаються такі рішення: вжити заходів щодо припинення виявленого порушення; призначити проведення внутрішнього розслідування у разі підтвердження викладених у Повідомленні (виявлених) фактів або необхідності подальшого з'ясування їх достовірності; у разі виявлення ознак корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення негайно, протягом 24 годин, письмово повідомити про його вчинення спеціально уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції; закрити провадження у разі непідтвердження викладених у Повідомленні (виявлених) фактів.

Метою внутрішнього розслідування є перевірка фактичних даних про можливе вчинення корупційного чи пов'язаного з корупцією правопорушення, іншого порушення Закону України «Про запобігання корупції» або цієї Програми. Внутрішнє розслідування проводить комісія. До складу комісії обов'язково включається Уповноважений, за винятком випадків, коли розслідування призначається за наслідками виявлення фактів чи отримання інформації про вчинення Уповноваженим корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, іншого порушення Закону України «Про запобігання корупції» або цієї Програми. Усі посадові особи та працівники Компанії, незалежно від займаної посади, зобов'язані сприяти проведенню внутрішнього розслідування, а також надавати необхідні наявні документи та матеріали.

Посадова особа або працівник Компанії, щодо якого проводиться внутрішнє розслідування, може бути тимчасово відсторонений від роботи (за наявності підстав, передбачених законодавством) або іншим чином обмежений в доступі до матеріальних, інформаційних та інших ресурсів ХДАЕУ на час проведення внутрішнього розслідування на підставі рішення ректора або, якщо розслідування стосується його на підставі рішення МОН.

За результатами внутрішнього розслідування приймається такі рішення: вжити заходів щодо припинення виявленого порушення; застосувати дисциплінарне стягнення до винних осіб; визначити способи усунення причин та умов вчинення порушення, спричинених ним наслідків, здійснити заходи щодо запобігання таким порушенням у майбутньому; здійснити заходи щодо відновлення прав і законних інтересів осіб та відшкодування збитків, шкоди, завданої фізичним та юридичним особам внаслідок допущених порушень; передати матеріали до органу досудового розслідування у разі встановлення ознак кримінального правопорушення або до інших органів, уповноважених реагувати на виявлені правопорушення.

Строк проведення внутрішнього розслідування не повинен перевищувати 30 (тридцять) календарних днів із дня завершення попередньої перевірки.

Якщо у зазначений строк перевірити повідомлену інформацію неможливо, ректор продовжує строк внутрішнього розслідування до 45 днів. Порядок проведення внутрішніх розслідувань визначає ХДАЕУ. Уповноважений має доступ до матеріалів проведених внутрішніх розслідувань, які зберігаються не менше ніж 5 років.

5. Дисциплінарна відповідальність за порушення цієї Програми

1. За порушення положень цієї Програми до працівників ХДАЕУ застосовуються заходи дисциплінарної відповідальності згідно з законодавством, правилами внутрішнього трудового розпорядку ХДАЕУ, положеннями трудових договорів.

2. Відділ кадрів ХДАЕУ надсилає до Національного агентства з питань запобігання корупції завірену паперову копію рішення (наказу) ректора ХДАЕУ про накладення дисциплінарного стягнення та інформаційну картку до розпорядчого документа про накладення (скасування розпорядчого документа про накладення) дисциплінарного стягнення на особу за вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень з метою внесення відомостей про накладення дисциплінарного стягнення за вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.

3. Ректор ХДАЕУ забезпечує вжиття заходів за вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення.

VIII. Нагляд, контроль, внесення змін до цієї Програми

1. Нагляд і контроль

1. Уповноважений здійснює нагляд і постійний контроль за дотриманням цієї Програми засновниками, ректором, членами органів управління, посадовими особами усіх рівнів, працівниками та представниками ХДАЕУ.

2. Нагляд і контроль за дотриманням цієї Програми Уповноважений здійснює шляхом: розгляду і реагування на Повідомлення; здійснення перевірок діяльності працівників Компанії щодо виконання цієї Програми; проведення перевірок організаційно-розпорядчих документів, правочинів, інших документів ХДАЕУ, передбачених цією Програмою, а також їх проєктів на наявність корупційних ризиків; здійснення періодичного моніторингу виконання цієї Програми.

3. ХДАЕУ може визначити порядок здійснення планових та позапланових перевірок діяльності працівників ХДАЕУ, порядок проведення перевірок

документів, а також додаткові форми нагляду і контролю за дотриманням цієї Програми, зважаючи на специфіку своєї діяльності.

4. Якщо під час здійснення нагляду або контролю за дотриманням цієї Програми Уповноважений виявить ознаки вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, він ініціює перед ректором ХДАЕУ проведення внутрішнього розслідування у порядку, передбаченому цією Програмою та внутрішніми документами університету.

5. Уповноважений не рідше ніж один раз на 6 місяців в строки та у порядку, що визначені ректором ХДАЕУ, готує звіт за результатами моніторингу виконання цієї Програми (далі - Звіт). До такого звіту прирівнюється щорічна оцінка результатів впровадження заходів, передбачених цією Програмою.

6. Звіт повинен включати інформацію щодо: стану виконання заходів, визначених цією Програмою; результатів впровадження заходів, визначених цією Програмою; виявлених порушень вимог Закону України «Про запобігання корупції», цієї Програми, заходів, вжитих для усунення таких порушень та запобігання їх вчиненню у майбутньому; кількості проведених перевірок, внутрішніх розслідувань, їх результатів; фактів порушення гарантій незалежності Уповноваженого; стану виконання заходів, спрямованих на усунення або мінімізацію корупційних ризиків; проведених навчальних заходів з питань запобігання та виявлення корупції та стану засвоєння отриманих знань; співпраці з викривачами; нововиявлених корупційних ризиків; пропозицій і рекомендацій.

7. Звіт може містити іншу інформацію, що стосується реалізації цієї Програми. Узагальнені результати моніторингу виконання цієї Програми розміщуються у загальному відкритому доступі для працівників ХДАЕУ, а також на офіційному вебсайті університету.

8. Уповноважений забезпечує не рідше ніж один раз на рік організацію здійснення оцінки результатів впровадження заходів, передбачених цією Програмою. Результати оцінки узагальнюються Уповноваженим у письмовому звіті, який він передає ректору ХДАЕУ. Оцінка результатів впровадження заходів, передбачених цією Програмою, проводиться за критеріями, визначеними Уповноваженим, та має містити інформацію в обсязі не меншому, ніж передбачений для Звіту.

2. Внесення змін до цієї Програми

Ректор ХДАЕУ забезпечує організацію механізмів зворотного зв'язку та інші внутрішні процеси, спрямовані на підтримку та постійне вдосконалення цієї Програми.

Програма може переглядатися у таких випадках: у разі прийняття актів законодавства у сфері запобігання корупції; за результатами змін до антикорупційної програми МОН; якщо в процесі реалізації заходів, передбачених Програмою, виявлено недостатню їх ефективність або за результатами дослідження (аналізу) внутрішнього/зовнішнього середовища ХДАЕУ виявлено нові корупційні ризики; у разі проведення оцінки корупційних ризиків у діяльності ХДАЕУ.

Ініціатором внесення змін до цієї Програми може бути Уповноважений, ректор, керівники структурних підрозділів МОН. Пропозиції щодо внесення змін до цієї Програми подаються Уповноваженому, який їх вивчає та систематизує. У випадках, коли засновники або Уповноважений наполягають на терміновому внесенні певних змін до цієї Програми, ректор ХДАЕУ у найкоротший строк, але не пізніше 10 днів з дня надходження таких пропозицій, ініціює проведення відповідного обговорення.

Уповноважений надає ректорові узагальнені пропозиції щодо внесення змін до цієї Програми та свої рекомендації щодо їх врахування або відхилення. У разі схвалення пропозицій щодо внесення змін до цієї Програми ректор своїм наказом затверджує відповідні зміни, які є невід'ємною частиною цієї Програми.

Зміни до цієї Програми не можуть встановлювати стандарти та вимоги нижчі, ніж передбачені Законом України «Про запобігання корупції» та Типовою антикорупційною програмою юридичної особи, затвердженою наказом Національного агентства з питань запобігання корупції.

**Уповноважена особа з питань
запобігання та протидії корупції**

Валентина КОВТУН